

מחשבות טובות

תובנות ומחשבות לצמיחה והתפתחות אישית מתוך פרשת השבוע

כאן יכולה להיות הקדשה לזכותך או לע"נ יקיריך תמורת 50 ₪ לשבוע

א. להרשים!

(כח, י) ויצא יעקב מבשא שבע, וילך חרנה.

אם כתוב שהלך לחרן, למה צריך לכתוב שיצא מבאר שבע, הרי ברור שאם הלך לחרן, יצא מבאר שבע? אומר רש"י "מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם".

אנחנו צריכים לשאוף שגם אנחנו נעשה "רושם". מה הכוונה, ואיך עושים "רושם"?

ידוע, ש"המשקיע" הגדול בעולם, נחשב "וורן באפט", אדם בן 93 (בערך) שממש בימים אלו "יצא לפנסיה"... לאחר שבנה אימפריית השקעות, כשאת ההשקעה הראשונה שלו עשה כבר בגיל 10! וכך מגיל 10, בנה את עצמו! את אסטרטגיית ההשקעות שלו ואת חברתו. "וורן באפט" הוא אדם שעשה "רושם", כשהוא קנה "מניה", אותה מניה זינקה במהירות, רק בגלל שוורן באפט קנה אותה, וכשוורן באפט מכר מניה... בקיצור, וורן באפט יכל להזיז את ה"שוק" במילה אחת. זה נקרא לעשות "רושם" – להשפיע, להטביע נוכחות!

להבדיל, יעקב אבינו, עשה "רושם", כשהוא היה במקום, נוכחותו היתה מורגשת. וצריך להבין באותו זמן לכאורה יעקב לא היה "מנהיג" הדור, כי זה עוד היה בחי' יצחק אביו, ויצחק חי עוד שנים רבות אחר כך (שהרי באותו זמן יצחק היה בן 123 ונפטר רק בגיל 180), אמנם יצחק היה זקן ועיוור, אבל מסתבר שלמרות זאת הוא היה ה"מנהיג" ולא יעקב, ועם כל זה יעקב כבר היה "צדיק" ועשה "רושם" בעצם נוכחותו, אפילו בלי להגיד מילה.

וגם אנחנו צריכים לשאוף להיות אנשים "מרשימים", זה כמובן גם (ואולי בעיקר) ברוחניות, שההשפעה שלנו תהיה בעצם נוכחותנו, אבל לא בגלל הכבוד, אלא כי זה "סימן" ועדות מי אנחנו... לא סתם וורן באפט קנה את שמו ומקומו... הוא בנה את עצמו והוכיח את עצמו ואת שיטתו במשך עשרות שנים! ומשכך, מקומו אכן ראוי לו... אם נגיע למצב כזה, שאנחנו "אנשי השפעה" ברוחניות, שעצם נוכחותנו במקום מסוים משפיעה לטובה, זה אומר משהו... ולשם אנחנו צריכים לשאוף!

אבל זה לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות, אנחנו יכולים להיות אנשים שעושים "רושם חיובי", אנחנו יכולים להשרות אוירה טובה, סמכות ובטחון. אבל נזכור שהמטרה היא לא הכבוד שיגיע לנו בזכות זה, אלא עצם הדבר להיות "אדם כזה" זו הזכות הכי גדולה.

אבל זה לא בא בקלות, זה עבודת חיים, וורן באפט מגיל 10 עבד, ולא פרש לפנסיה בגיל 60, 70, 80, 90... הוא המשיך לעבוד! בעיקר על עצמו! ידוע שרוב האנשים לא מצליחים בהשקעות בגלל שפועלים מהרגש, מהבטן ולא מהשכל, אבל הוא היה שונה, הוא פעל עם שיטה, עם דרך ותוכנית! זה לא קל לא להתפעל מ"מה יגידו", לשחות נגד הזרם וללכת עם האמת שלך עד הסוף. אבל מי שרוצה "לעשות רושם", להיות משפיע ומרשים באופן חיובי, חייב להשקיע בעצמו, ללמוד, לגדול ו"להרשים", בע"ה.

ב "מעשה במלון"

(כח, יז) ויירא ויאמר, מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים.

וברש"י "ולפי שאמרו רבותינו שאמר הקב"ה צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה?" בספר אגן הסהר (על ר' אברהם גניחובסקי זצ"ל ח"ב עמ' 43) הביא שסיפר ר' אברהם גניחובסקי - שר' מנחם מנדל מדעש (בעל ה"מעגלי צדק" תלמידים של החתם סופר ובעל הישמח משה) בבחרותו נכנס לחנות פירות וירקות לקנות פרי מלון, ומשראה שהמחיר יקר, נפנה לצאת. המוכרת שהיתה בחורה צעירה וחכמה, ראתה שרוצה לצאת בגלל המחיר, אמרה במליצת לשון: "צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא מלון?!" ר' מנחם מנדל, ששמע את מליצתה הנאה, הרים לרגע את ראשו לראות מי זאת האומרת, אלא שמיד תפס את עצמו, איך הסתכלתי על אשה, והצטער מאד שנכשל בראיה אסורה.

כשחזר לאכסנייתו, הציע לו המארח כדי לפייסו, שישאנה לאשה, שהיות ואמרו חז"ל שאסור לאדם לקדש את האשה עד שיראנה, נמצא שמה שראית אותה היה מצוה כדי לקדשה, ונמצאת מתקן את האיסור למפרע. ואכן, לאחר שהתייעץ עם רבו, נשאה לאשה. וסיים על כך ר' אברהם, לפעמים, במחשבה מסויימת, אפשר להפוך עבירות למצוות! וכדרכנו נאמר, שהאמת שזה לא דוקא להפוך מעבירות למצוות, אלא להפוך "כישלון להזדמנות"! האנשים המצליחים אומרים שאין אצלם כזה דבר "כישלון", או **שהצליחו** או **שלמדו**, כי כל זמן שאדם לומד מהכישלון שלו, זה לא נקרא כישלון, אלא לימוד, וכמו שללכת ללמוד קורס או מקצוע עולה כסף, כך אם נכשלנו והפקנו מזה לקחים ולמדנו, יוצא שהכישלון היה בעצם "בית ספר" ללמד אותנו, וכן, ללמוד עולה כסף/זמן/אנרגיה. ולכן כל זמן שלמדנו מהכישלון, זה לא כישלון.

אבל יש משהו הרבה יותר טוב להפיק מכישלון, למשל אם נכשלנו ועשינו עסקה לא טובה, והפסדנו כסף, אז אם למדנו מהכישלון והפקנו לקחים להבא, זה לא נקרא כישלון אלא לימוד, אבל אפשר לעשות משהו הרבה יותר טוב, להפוך את הלימוד ללימוד, להפוך את הכישלון להזדמנות, ואז באמת שאין כאן כישלון אלא יש כאן מנוף לצמיחה. קראתי פעם סיפור, שהיה חברה שיצרה סבונים (מוצקים) וקרתה להם "פשלה" שנוצרו "בועות אויר" בתוך הסבונים, החברה ניצלה את ה"דפקט" וטענה שזה ייצור מיוחד בשביל שהסבונים יצופו במים בגלל האויר שבתוכם... אז אם נכשלנו באיזה דבר, ברוחניות או בגשמיות, דבר ראשון נפיק לקחים, מה עשינו טוב ומה לא, ומה כדאי לשפר, אבל אחר כך נחשוב איך אפשר לנצל את המשבר הזה כדי לצמוח ממנו, וכמו שברוחניות כתוב ש"אין אדם עומד על דברי תורה **אלא אם כן** נכשל בהן" זאת אומרת שבלי הכישלון לא היה יכול לעמוד ולהבין אותם, זאת אומרת שאין כאן כישלון אלא זו הדרך וכך צומחים, כך זה בכל דבר, נחשוב איזו הזדמנות ומה אנו יכולים לנצל ולהפיק מתוך ה"כישלון" כביכול, ואז בכלל לא היה כאן כישלון אלא ירידה לצורך עליה!

ד כח הכסף

(כט, יג) "ויהי כשמוע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל ביתו"

וברש"י וירץ לקראתו – כסבור ממון הוא טעון, שהרי עבד הבית בא לכאן בעשרה גמלים טעונים. ויחבק – כשלא ראה עמו כלום, אמר שמא זהובים הביא והינם בחיקו. וינשק לו – אמר שמא מרגליות הביא והם בפיו. "בואו נתאר את הסיטואציה, רק לפני זה נבין בן כמה היה לבן באותו זמן. הנה כשאליעזר בא לחפש שידוך לרבקה, רבקה היתה בת 3 (כמבואר ברש"י בתחילת פרשת תולדות), ולבן היה אחיה הגדול. ומבואר שם בסיפור של אליעזר,

שכשאליעזר ביקש מהם שישחררו לו את רבקה, מי שניהל מולו את המו"מ זה לבן ואמו, (כי בתואל מת), מה שאומר שלבן כנראה כבר לא היה ילד באותה תקופה. אז בואו נניח שרבקה היתה בת 3 ולבן היה בן 18 שגדול מרבקה ב 15 שנה.

כשרבקה היתה בן 40 נולד יעקב, כלומר, לבן, כבר היה בן 55. יעקב יצא לדרך לחרן בגיל 63, ולמד עוד 14 שנה אצל שם ועבר, והגיע לבית לבן בגיל 77, ובאותו זמן רבקה היתה בת 117, ולבן בגיל 132 לפי החשבון שלנו. עכשיו נתאר את הסיטואציה, יעקב בגיל 77 מגיע לבאר, כוחו במתניו כמו איש צעיר ומגלגל את אבן הבאר עם הזרת שלו, וכשמוע לבן הזקן שיעקב הגיע רץ כילד צעיר לכיון יעקב, ובשביל מה הוא רץ.... בשביל לחפש כסף... הוא עשה חשבון כזה... אם אליעזר שהוא רק עבד הבית הגיע עם עשרה גמלים טעונים כל טוב, תארו לעצמכם מה קורה כשבעל הבית בכבודו ובעצמו מגיע...

אבל להפתעתו.... הוא רואה בן אדם בודד, בלי פמליה ובלי רכוש... מוזר... זה יעקב הגביר??? טוב, אולי החביא יהלומים בחיקו מתחת לידיו, מתנפל עליו לבן "אוהוו מה שלומך" ומרעיף עליו חיבוקים תוך כדי שהוא ממשש אותו מכל הכיוונים (הרבה יותר מהבדיקות בכניסה למפגש עם ראש הממשלה...), וכשגם פה... החיפושים לא מניבים תוצאות.... הוא לא מתייאש... וחושב לעצמו... טוב, אולי החביא יהלומים בפיו.... ומהחיבוקים עובר לנשיקות... (שהיה כבר קורא ל"איתן גלאים"...) והכל בשביל מה... בשביל כככססססססססססס... מה לא עושים בשביל כסף???

עכשיו תארו לעצמכם איך זה נראה מן הצד... פתאום אתם רואים זקן בן 130, כנראה עם זקן לבן... רץ ברחוב... פוגש בן אדם ברחוב ליד הבאר, מרעיף עליו חיבוקים ונשיקות.... מה... לבן לא חשב שזה מוזר כל ההתנהגות הזו.... ואחר כך, תראו את השפלות.... ממש לא יאומן... מה קורה אחרי הנשיקות... ויחבק לו וינשק לו "ויספר לו", אומר רש"י שיעקב סיפר לו שנטלו את ממונו, אז... כבר לבן מבין שאכן הבן אדם הגיע (כמעט) ערום... רק עם בגדים לגופו... (למה לא יותר פשוט לשאול אותו קודם מה שלומך? עם מי באת? לשם מה באת? במקום להתקיף אותו קודם בחיבוקים ונשיקות ורק בסוף לשמוע את הסיפור שלו ולגלות שאכן לא הביא כלום???)

ואז מה קורה כשלבן מגלה שכסף לא יצא מכאן??? ... "ויאמר לו לבן, אך עצמי ובשרי אתה, וישב עימו חודש ימים" אומר רש"י "מעתה, אין לי לאספך הביתה – הואיל ואין בידך כלום, אלא מפני קורבה – אטפל בך חודש ימים, וכן עשה, ואף זו לא לחינם שהיה רועה צאנו". כלומר, אומר לו לבן, תראה הואיל ולא הבאת כלום, "אין סיבה" אמיתית שאכניס אותך לביתי... מה כן... בגלל שאתה קרוב משפחה שלי... אחיין שלי... אוקי, אז אכניס אותך לביתי למשך חודש... אחר כך תעוף מפה... אתה סתם חתיכת נטל, אם לא הבאת כסף מה אתה מועיל...

ממש כמו עמי הארצות שאומרים "מאי אהנו רבנן" מה אתם עושים... פרזיטים... לא עושים כלום... לא משלמים מיסים... סתם נטל על המדינה...

רק ההבדל בין אותם חילונים שאומר כך ללבן, שאותם חילונים ועמי הארץ שאומרים זאת, אומרים זאת באופן כללי על החרדים, אבל גם הם, אם יש להם איזה קרוב משפחה חרדי, ויצא להם לפגוש אותו באיזה שמחה, בדרך כלל לא יתקיפו אותו בטענות האלו, אלא יכבדו אותו כי הוא קרוב משפחה...

ואילו כאן, לבן, שבפעם הראשונה רואה את יעקב, ושניהם לא כאלו צעירים... לבן בן 130 ויעקב בן 77, (ובינינו... בעיקרון לבן פשוט היה טיפש, כי אם היה מתבונן רגע במה שקרה בבאר, איך שיעקב הזיז בזרת שלו את האבן של מכסה הבאר, היה צריך לרעוד מפחד מיעקב "שלא יזיז אותו בזרת"... אבל כנראה שלבן והתבוננות זה הולך ביחד...), על המפגש הראשון לבן אומר לו, תשמע, אם לא הבאת כסף אתה סתם נטל... בעיקרון אין לי סיבה להכניס אותך הביתה... רק בגלל שאתה אחיין שלי, אז נעשה לך טובה, נכניס אותך הביתה, אבל אל תחשוב שאני מכניס אותך בשביל לנוח אצלי... ממש לא... אתה צריך לעבוד כאן... לרעות את הצאן, תשכח מלאכול חינם... פרזיט...

עד כאן מעשיי לבן... האמת שיש עוד המשך בפרשה... אבל נעצור כאן להתבונן... מה... מה הסיפור... איך מגיעים לכזו שפלות... כזה מרדף אחרי הכסף... כזה יחס לקרוב משפחה... נוכל ללמוד מזה, מה זה "כח הכסף"... הכסף יש לו כח אדיר, הוא מניע את העולם... כל העולם במרדף אחרי הכסף... כולם רוצים "לשפר" את החיים שלהם, (זה חלק מתוכנית עולמית של הקב"ה להניע את העולם, שהעולם יתנהל ויתגלגל, אנשים ייצרו ויפתחו דברים בשביל הכסף וכך העולם יהיה יותר טוב, לא תוהו בראה – לשבת יצרה.) האיש הכי עשיר בעולם, אילון מאסק, מייסד "טסלה" שהונו מוערך בכ 430 מילארד דולר! דרש לקבל מהחברה שלו "חבילת תמריצים" של טריליון (1000 מילארד) דולר!!! אם יצליח להוביל את החברה ליעדים שאפתניים במשך 10 שנים. ואני לא מבין... מה... מה יעשה עם הכסף... מה יעשה אם הכסף שיש לו כבר היום... עוד לפני החבילת תמריצים המשוגעת הזו... אז מה ההסבר לדרישת התמריץ הזה???... שוב... "כח הכסף"... כי האמת ש"כסף" הוא רק אמצעי, שיכול להוביל לכמה מטרות, אצל אילון מאסק, כנראה שמטרת הכסף היא "שליטה", שליטה בעולם... יש אנשים אחרים שהכסף בשבילם הוא אמצעי להשיג "כבוד"... ויש אחרים, כנראה במעמד פחות יותר, שבשבילם הכסף הוא אמצעי להשגת "אושר"... הם חושבים שע"י הכסף יוכלו לקנות לעצמם את זה... ואת זה... ואז יהיו "מאושרים"...

(אבל האמת ש"אושר" - ודאי לא קונים בכסף, אושר זה דבר פנימי. ו"כבוד" אמיתי גם לא מגיע ע"י הכסף, כשמכבדים עשירים, לא מכבדים אותם, מכבדים את הכסף שלהם... אבל "שליטה" לכאורה כן קונים בכסף, בעל המאה הוא בעל הדעה... "הון ושלטון"... אבל במבט אמוני, גם זה לא נכון, כי אדרבה... ברגע שהגעת למצב של "שליטה" (כעין מצב "מלכות"), דוקא אז ניטלת ממך הבחירה (במובן מסויים) ואתה הופך להיות "בובה" בידי שמים... כי לב מלכים ושרים ביד ה', אפילו שהלב של כל אדם ביד ה', אבל לב "מלכים ושרים" יש בו משהו מיוחד יותר מכל אדם, ש"הבחירה" שלהם, אינה בחירה שלהם, הם אמנם חושבים כך, אבל באמת, זה "בובה שחושבת" ואין להם שום שליטה, הכל ביד ה'!) אבל מה שקורה לאנשים, שבדרך ל"מטרה", שוכחים מה המטרה ומה האמצעי, וננעלים על ה"אמצעי", ננעלים על הכסף כאילו הוא המטרה, ופשוט שוכחים מכל העולם... לבן היה נעול על "כסף", כל דבר בעולם הוא "מדד" בכסף, כמה הוא "שווה", וכמה הוא "מועיל", עד כדי כך הוא היה "נעול" על הכסף שאפילו את המשפחה שלו הוא "מדד" בכסף, וממילא מי שיכול להביא כסף הוא "שווה" ומי שלא, הוא שווה אבל כקליפת השום... ומרוב שהיה נעול על כסף, ממש "לא ראה" ממטר.... "כשחשב שיעקב הגיע עם כסף, רץ לקראתו, חיבק ונישק אותו, לא "כמו משוגע", כי היה "משוגע ממש", משוגע על הכסף, "לא שם שקל" על אף אחד כפשוטו, הוא לא ראה שום דבר בעולם חוץ מהכסף, לא איכפת לו "מה יגידו" ו"איך הוא נראה" הוא "חייב" להגיע לכסף....

טוב, ברוך השם, אנחנו לא משוגעים בכלל ובפרט לא על כסף... נכון כולנו רוצים כסף, אבל לא עד כדי כך... אבל בכל זאת נלמד מכאן, קצת פרופורציה... כסף זה רק אמצעי ולא מטרה... ולא נפסיד את הדברים שחשובים לנו, כמו רוחניות, משפחה, ערכים, בשביל העבודה והכסף.... לא יוצאים מהעולם עם כסף (הכסף יכול "להוציא מהעולם" אבל לא יוצאים "איתו" מהעולם) רק עם מצוות ומעשים טובים. אז נתמקד בדברים החשובים ונשתמש עם הכסף כ"אמצעי" להשיג את המטרות החשובות לנו.

ג'ט שאכע'ס - אוריאן שורצברג

לתגובות ולהצטרפות לקבלת העלון במייל: or8590@gmail.com

נ.ב. נהנית מהעלון? אשמח להשתתפות ב 50 ש"ח - לעזרה במימון ההדפסה והגדלת ההפצה שלו.